

sagsøgeren til at udføre sagen i 1. instans, såfremt sagsøgeren opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces. Herunder bedes det oplyst, hvorpå man begrundes den antagelse, som er anført i bemærkningerne til forslaget § 449, at en sådan regel vil medføre en forskydning af sagerne fra bevilling til dom.

Svar:

1. Retsplejerådet anførte som begrundelse for sit forslag om beskikkelse af en advokat for sagsøger i ægteskabssager navnlig, at man herved vil undgå den uheldige forhaling, som behandlingen af et andragende om fri proces vil medføre, og at ordningen vil betyde en væsentlig aflastning for de administrative myndigheder. Ordningen var udformet således, at den ægtefælle, der ønskede at anlægge en ægteskabssag, straks kunne henvende sig på rettens kontor og anmode om beskikkelse af en advokat til at udfærdige stævning og føre sagen.

2. Som anført i bemærkningerne til lovforslaget er retsplejerådets forslag tiltrådt af præsidenterne for østre og vestre landsret, advokatrådet og et flertal i Den Danske Dommerforenings bestyrelse, medens overpræsidenten i København og et flertal af dommerne ved Københavns byret har fra- rådet forslaget.

Overpræsidenten i København afgav følgende udtalelse:

„Overpræsidi- et må nære betænkelighed ved den af retsplejerådet foreslåede ændring af retsplejelovens § 449, stk. 1, hvorefter retten i de i § 448, nr. 1 til 3, nævnte sager i første instans skal have adgang til at beskikke en advokat for sagsøgeren, såfremt denne opfylder betingelserne i retsplejelovens § 330, stk. 1, hvilken ændring, især hvis den bliver fulgt op af en bestemmelse om fritagelse for retsafgift, vil overflødiggøre fri proces i disse sager.

Det er selvfølgelig rigtigt, at en sådan ordning vil medføre en aflastning af overpræsidiets og politiets arbejde, men man vil finde det mindre heldigt, om en ægteskabssag altid skal indledes med det for ægtefællerne besværlige og højtidelige skridt at udtage stævning, og må anse det for vigtigt, at der findes myndigheder, hvortil folk kan

rette uformelle henvendelser enten personligt eller skriftligt, og hvor de kan få råd og vejledning, og eventuelt blive konfronteret med den anden parts synspunkter, inden sagen når til den mere konfliktbetonede og for mange trykkende domstolsbehandling, hvorved yderligere bemærkes, at lidt over halvdelen af de af overpræsidi- et behandlede andragender om fri proces bliver bevilget. Af resten bliver et mindre antal forligt eller, for så vidt angår 25-40 årligt, afslået, medens de øvrige ender som bevillingssag, idet parterne under sagens behandling bliver enige om vilkårene, og at disse tal som følge heraf næppe vil blive væsentlig anderledes efter en eventuel gennemførelse af ægteskabsudvalgets udkast til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.“

Overpræsidi- et har til belysning af sit standpunkt oplyst, at man i oktober kvartal 1967 modtog 128 andragender om fri proces i ægteskabssager: I 62 tilfælde blev der meddelt fri proces, i 37 tilfælde blev sagen forligt eller andragendet frafaldet, medens 29 sager overgik til bevilling.

Præsidenten for Københavns byret anførte i sin udtalelse med hensyn til spørgsmålet om beskikkelse af en advokat for sagsøgeren:

„Det af retsplejerådet stillede forslag om at åbne adgang for retten til i ægteskabssager at beskikke advokat også for sagsøgeren, såfremt denne opfylder betingelserne for at opnå fri proces, finder et flertal af byrettens dommere at måtte fraråde. Det er byrettens opfattelse, at en række andragender om fri proces i ægteskabssager bortfalder, fordi der under overøvrigheds- behandlingen af sagerne opnås enighed mellem ægtefællerne, således at separation eller skilsmisse kan meddeles ved bevilling. En gennemførelse af retsplejerådets forslag vil derfor let kunne medføre en helt unødvendig forøgelse af ægteskabssagernes antal ved Københavns byret. Hertil kommer, at det for en advokat kan være en fordel at anlægge sagen og lade sig beskikke som advokat og herved opnå sikkerhed for sit salær.

Det blev fremhævet, at den af retsplejerådet foreslåede ordning vil være fordelagtig, dels fordi man undgår optagelse af mange unødvendige politirapporter, dels fordi sagsøgeren får bistand af en advokat på et så tidligt tidspunkt, at advokaten kan